

***75- lecie Powstania Tajnej
Organizacji Nauczycielskiej***

Tajna Organizacja Nauczycielska

Konspiracyjna organizacja Związku Nauczycielstwa Polskiego powstała w październiku 1939 roku w Warszawie.

Od pierwszych dni okupacji hitlerowskiej ukrywała poszukiwanych przedstawicieli inteligencji, organizowała tajne nauczanie, pomoc dla nauczycieli, pomagała osadzonym w obozach koncentracyjnych i więzieniach.

Budowała swoje struktury w całej Generalnej Guberni oraz działała na terenach przyłączonych do Rzeszy (Pomorze, Śląsk). Współpracowała z Delegaturą Rządu na Kraj, Związkiem Walki Zbrojnej i Komendą Główną Armii Krajowej.

DOKUMENTY PROGRAMOWE

TON

ODEZWA TON

TYTUŁY ROZDZIAŁÓW:

- PRACA W SZKOLE
POWSZECHNEJ
- TAJNE NAUCZANIE
- OCHRONA I PODTRZY-
-MYWANIE ŻYCIA
KULTURALNEGO
- WALKA CYWILNA
- PRACA SAMOKSZTAŁ-
-CENIOWA

tytułowe dokumenty w szkolny program.

... Dokumenty w szkole powinny być wyjątkowo starannie wybrane, wypracowane w jakichś się odprze: etyczne i polityczne, a także - w szczególności - o niepodległości i o wolności. Należąca do nich jest przede wszystkim literatura, która wyraża w sposób jasny i konkretny, a także w sposób wyidealizowany, ideały i wartości, które są dla nas najważniejsze. W tym celu należy dobrać do programu dokumenty, które w sposób jasny i konkretny wyrażają te wartości i które są dla nas najważniejsze. W tym celu należy dobrać do programu dokumenty, które w sposób jasny i konkretny wyrażają te wartości i które są dla nas najważniejsze.

mama i tata
tu mama lula
luli luli tu li
tam tata tuli
lula tuli

i

● ● ● ●

INSTRUKCJA TON DLA PRACOWNIKÓW OSWIATOWYCH W SPRAWIE WALKI CYWILNEJ /fragmenty/

„... NA KAŻDYM Z NAS, KTÓRY UWAŻA
SIĘ ZA DOBREGO POLAKA .../ CIAŻY
OBOWIĄZEK INFORMOWANIA SWOICH
NAJBLIŻSZYCH SĄSIADÓW
I WSPÓLPRACOWNIKÓW O TYM,
JAK NALEŻY SIĘ ZACHOWAĆ
I PRACOWAĆ ZE WZGLĘDU NA
DOBRO SPRAWY POLSKIEJ .../
NA MŁODE POKOLENIE
ODDZIAŁYWAĆ W DUCHU PRAWDZI-
-WIE OBYWATELSKIM...”

W roku szkolnym 1943/44 na wszystkich obszarach okupowanej Polski tajnym nauczaniem objętych było:

- około 150 tys. uczniów szkół powszechnych**
 - około 73 tys. uczniów szkół średnich**
- przy zaangażowaniu ponad 17 tys. nauczycieli.**

Na poziomie wyższym dyplomy ukończenia otrzymało 798 osób, nadano 48 stopni naukowych doktora i 19 doktora habilitowanego.

W Płocku i powiecie płockim, według ewidencji z 1946 roku, istniało 300 kompletów na poziomie szkoły podstawowej i 45 z programem szkoły średniej.

**Ilustrowane czasopisma dla dzieci i młodzieży
– podręczniki tajnego nauczania**

**Ks. Seweryn Wyczałkowski proboszcz Fary
inicjator powstania 4 grup tajnych kompletów**

Alina Rebinder z grupa uczniów tajnego nauczania 1940-42

**Alina Rebinder z grupą pobierających
tajną naukę w latach 1940-1942**

W TYM DOMU
MIEŚCIEŁA SIĘ PRYWATNA
SZKOŁA POWSZECHNA
TAJNEGO NAUCZANIA
PROWADZONA PRZEZ
ALINĘ REBINDER
W LATACH 1940-1942
WYCHOWANKOWIE
1200CK X 1984.R

W domu tym mieszkała Alina Rebinder i prowadziła tajne nauczanie w zakresie szkoły podstawowej w latach 1940-42.

Sierpe, dnia 21. XI. 1945 r.

Z A Ś W I A D C Z E N I E

Stwierdzamy, że Cywiński Tadeusz nauczyciel(ka)
szkoły powsz. w Lubochni brał(a) udział w zorganizowanym
tajnym nauczaniu na poziomie szkoły parucelnej
w miejscowości Sadkowo od dnia 31. III. 1940 do dnia 15. 9. 1944 r.
w miejscowości _____ od dnia _____ do dnia _____
w miejscowości _____ od dnia _____ do dnia _____
w miejscowości _____ od dnia _____ do dnia _____
t. j. trzy lat dwa miesiące _____ dni

Zaświadczenie to wydajemy do użytku Instytutu Weryfikacyjnego z zaznaczeniem,
że za prawdziwość powyższego oświadczenia bierzemy na siebie pełną odpowiedzialność.

Gustaw Roman
Włodzisław
Jurkiewicz

Funkcja w organizacji tajnego nauczania

Własnoręcznie podpisany

**Dokument potwierdzający udział w działalności
Tajnej Organizacji Nauczycielskiej**

O d p i s

Z a ś w i a d c z e n i e

Niniejszym stwierdzam urzędowo, że od 6.7.1940 roku do 12.I.1945 roku p. Felicja Dąbrowska, zamieszkała w Płocku, przy ulicy Dobrzyńskiej 15, prowadziła komplety tajnego nauczania w zakresie czterech klas szkoły powszechnej. Komplety te obejmowały dzieci miasta Płocka i liczyły grupy przekraczające często 100 dzieci. Dzieci zbierały się pod pozorem nauki katechizmu. Jako proboszcz parafii przez cały czas okupacji i jako nauczyciel/ukończyłem wyższe studia z dziedzin pedagogicznych/opiekowałem się tymi kompletami i byłem w ścisłym kontakcie z uczącymi. Stwierdzenie to daję dla przedstawienia władzom szkolnym i komisjom weryfikacyjnym.

Płock, dnia 15 sierpnia 1946 roku.-

Proboszcz parafii Sw. Błażego
w Płocku i profesor Seminarium

Zaświadczenie potwierdzające prowadzenie
tajnego nauczania w zakresie czterech klas
szkoły powszechnej.

Przynależność Szkoła im. św. Szymona

Rok szkolny 1940/41 Nr. książki głównej _____

ŚWIADECTWO.

Mańkowskiej Grażyny
uczeń klasy *III*

urodzon dnia _____ roku, wyznania *katolickiego*

Cośna oceniana w klasie	I półrocze	II półrocze
Sprawnosć	4	5
Pisank	4	5
Kaligrafia	3	5
Język polski	3	5
Język obcy	4	5
Wachanki i gospodarka	4	5
Przyroda	4	5
Geografia	4	5
Historia	4	5
Rymanki	4	5
Roboty	4	5
Śpiew	4	5
Gry i gimnastyka	4	5
Roboty kulinarne	4	5
Przedmiot	4	5
Opisanie dot.	4	5
Wzrost	4	5
Wzrost	4	5

Decyzja Rady Pedagogicznej

Praca do klasy oceniona - wyniki 6 klasy

1940 dnia 11.11.1940

Strona 1 z 1

Alina Jabłkowska

Reprodukcja bezopłatowa z projektu edukacyjnego.

**Świadectwo szkoły powszechnej
rok szkolny 1940/41**

Świadectwo gimnazjalne wydane 19.12.1943r.

Świadectwo

ukończenia 4-ech klas gimnazjum
ogólnokształcącego.

Niniejszym stwierdzamy, iż
Janusz Wiorobowski urodz. 19.IV.1923
w Płocku przeszedł w terminie od
dnia 4.I.1943 do 1.X.1943 pod na-
szym kierunkiem kurs klasy IV gim-
nazjum i w dnach 5.XI.1943 i 12.XI.43
złożył z kursu 4-ech klas gimnazjum
egzamin z wynikiem dostatecznym.

Łofia Gałgocka

Storża, dnia 19.XI.1943.

Barbara Wandłowska

Michalina
Dol. T.C. X

Świadectwo maturalne wydane 20.07.1945r.

CZWARTA KLASA — GIMNAZJUM KOLEGIACYJNEGO J.W. SIERPCU

MALA MATURA

CZYLI
ŚWIADECTWO ZDANIA EGZAMINU
SOLIDARNOŚCI KOLEŻEŃSKIEJ
ZIEMIĘS SOKOLNY 21. 2. 1945 R. — 20. 7. 1945 R.

uczniowie kol. Sutkowski Karol

Wyżej wymieniony kolega (koleżanka) jest zobowiązany (x) stawia się
dnia 1-go lipca 1950 roku w Gimnazjum w Sierpcu na zjeździe Czwartaków

Za Komisję podpisy współkolegów:

Sierpc, dnia 1 lipca 1945 r.

Wychowawca klas

(The form contains numerous handwritten signatures of the commission members and the student, including names like Sutkowski Karol, Starecowski, and others.)

A. Gierutowska

Własnoręcznie podpis właściciela legitymacji.

ZWIĄZEK NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

LEGITYMACJA CZŁONKOWSKA

No 1564

Zarząd Główny Z. N. P. niniejszem stwierdza, iż

P *Aleksandra*
Gierutowska
Husztowska
jest członkiem Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Glabowski
Sekretarz

J. Jankowski
Prezes

Warszawa, dnia 3 czerwiec 1933 r.

**Nauczyciele tajnego nauczania. Od lewej:
Zenon Jankowski, Halina Ozimek,
Aleksandra Zapłatowa, Helena Gutowska**

ZWIĄZEK NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

LEGITYMACJA

nr 2209

Warszawa, dn. 10 czerwca 1985 r.

Uchwałą
Zarządu Głównego
Związku Nauczycielstwa Polskiego

z dnia 10.06 1985 r.

Kol. Aleksandra

ZAPŁATOWA

wyróżniony(a) został(a)

Odznaką ZNP
za Tajne Nauczanie

PREZES

Wojciech

**Pani Halina Ozimek nauczycielka
Tajnej Organizacji Nauczycielskiej**

Wspomnienia Pani Haliny Ozimek nauczycielki Szkoły Podstawowej nr 8 w Płocku

„ Urodziłam się i wychowałam w Płocku- Jędrzejowie. Tu też ukończyłam szkołę powszechną, a w 1931 roku Żeńskie Seminarium Nauczycielskie. Jako nauczycielka pracowałam w Proboszczewicach, a później w Gąbinie i w Przedborzu k/ Staroźreb. Po wybuchu wojny przeniosłam się do rodziny męża w okolice Żychlina. Tam pracując i mieszkając u teściów uczyłam tajnie dzieci wiejskie z sąsiedztwa. Nauka odbywała się najczęściej w chłopskich izbach we wsiach Skrzyszewy i Rakowiec. Trwało to ponad 2 lata, bo w 1941 roku przeniosłam w okolice Grójca i tam pod zmienionym nazwiskiem – jako Orzylska podjęłam pracę sprzedawczyni. Tajną naukę prowadziłam z dziećmi, aż do wyzwolenia”.

**Uroczystość z okazji 90 –tych urodzin
Pani Haliny Ozimek**

Uroczystość z okazji 50 rocznicy powstania
Tajnej Organizacji Nauczycielskiej

W HÓLDZIE POLSKIM NAUCZYCIEŁOM, ORGANIZATOROM
I UCZESTNIKOM TAJNEGO NAUCZANIA 1939 - 1945
Związek Nauczycielstwa Polskiego, listopad 2000 r.

Uroczystość odsłonięcia pomnika Tajnej Organizacji Nauczycielskiej 9 listopada 2000 roku.

**Tablica upamiętniająca nauczycieli TON ufundowana
przez Zarząd Oddziału ZNP
w Płocku w 100 – lecie
Związku Nauczycielstwa Polskiego**

Uroczystość z okazji 70 –lecia Tajnej Organizacji Nauczycielskiej

Święto Komisji Edukacji Narodowej 2014 r.
Delegacja ZNP składa kwiaty przed pomnikiem
zamordowanych nauczycieli

***75- lecie Powstania Tajnej
Organizacji Nauczycielskiej***